

УДК 346.14:33

Д. Задихайло, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри господарського права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

Розподіл економічної влади в механізмі економічного народовладдя в Україні

Досвід світової фінансової кризи 2008–2009 рр. та її сьогоdnішніх, і більш віддалених, суспільно-економічних наслідків аналізується і буде аналізуватися науково-експертним середовищем. Цей аналіз здійснюється в економічному, фінансовому, бюджетному контекстах, але важливо підкреслити, по-перше, глобальний характер цієї кризи, по-друге, ту негативну роль у її виникненні та розгортанні, що належить світовому фінансовому капіталу в особі транснаціональних банків та найпотужніших інвестиційних компаній. Ця криза засвідчила, що світовий фінансовий капітал є настільки впливовою силою на глобальному інвестиційному ринку, що фактично підкорив своєму геоекономічному і значною мірою геополітичному впливу майже всі суверенні держави, їх вищі органи державної влади. Адже саме Уряди розвинутих західних країн один за одним приймають державні програми бюджетних скорочень та програми тотальної приватизації, оскільки державні фінанси часом раніше були використані саме для порятунку від банкрутства ключових фінансових установ, що своєю безвідповідальною діяльністю і створили умови для розгортання фінансової кризи. Той факт, що демократично обрані Уряди і Парламенти цілої низки країн проводять державну політику в інтересах транснаціонального фінансового капіталу, є останнім доводом щодо необхідності суттєвої трансформації національних конституційних, господарсько- та фінансово-правових доктрин. Отже, сьогодні вже немає ніякої можливості залишати поза дужками вплив на економічні та соціально-політичні процеси носіїв глобальної економічної влади, ігнорувати їх можливості впливати, визначати і навіть шантажувати окремі «суверенні» держави та відповідні суспільства.

Саме тому будь-які конституційно-правові конструкції, що стосуються економічної або соціальної політики суверенної держави, мають урахувувати наявний або потенційний вплив транснаціональних

суб'єктів, а в окремих випадках і вплив контрольованих ними міжнародних організацій. Такий вплив практично завжди прямо або побічно спрямований на ерозію суверенних прав держави, її економічного суверенітету, вихолощення її політичних суверенних прав, що без економічного підґрунтя набувають декларативного значення і не можуть реально використовуватись для протиставлення можливостей власної економічної влади цим суб'єктам. Отже, сьогодні неможливо формувати конституційне та господарсько-правове забезпечення функціонування національної економічної системи без врахування того, що остання, в умовах членства країни, зокрема, у таких міжнародних організаціях як СОТ, фактично є відкритою частиною світової економічної системи, в якій рух товарів та капіталів відбувається відповідно до економічних стратегій транснаціональних її суб'єктів, і часто без урахування національних інтересів більшості держав.

Таким чином, конституційно-правове та господарсько-правове забезпечення економічної політики суверенних держав як політико-правова константа повинно містити цілу низку правових механізмів, що мають посилювати резистентність національного економічного організму, спрямувати діяльність органів держави на протидію негативним проявам, наслідкам діяльності організованого і неорганізованого транснаціонального сегменту у світовій економіці. Слід свідомо і прямо включити фактор реальної та потенційної діяльності транснаціональних банків та компаній і особливо їх об'єднань до категорії потенційних загроз національній економічній безпеці як таких.

Утім необхідно зробити застереження щодо того, що роль транснаціональних суб'єктів світової економіки є об'єктивною реальністю і саме ця їх діяльність опосередковує сучасний технологічний розвиток. Саме тому прихід транснаціонального інвестора до країни за різних умов має отримувати різну суспільно-економічну оцінку. Слід підкреслити, що лише певна кількість країн змогла використати діяльність іноземних ТНК на користь власного економічного, людського, технологічного та соціального розвитку, і це, безумовно, є виявом вищого професійного класу в державному менеджменті. Звичайно, реалізація державних стратегій у країнах Далекого Сходу має власну специфіку. Реалізація державної політики у країнах, що не вирішили трансформаційних завдань цивілізаційного плану, мають несформоване громадянське суспільство та не відсепарували власну політичну еліту, вимагає закріплення її базових чинників саме на рівні конституційного

економічного та правового господарського порядку. Одним із таких правових чинників є:

- визначення наявності потужних недержавних центрів економічної влади, що знаходяться як поза кордонами України, так і на її території;
- визнання, що такі центри реалізують власну економічну стратегію розвитку, що полягає у відповідному комбінуванні природних, людських, фінансових, технологічних ресурсів у процесі організації господарської діяльності;
- визнання, що така стратегія часто не збігається з інтересами гармонійного та перспективного розвитку економічного базису відповідних суспільств та їх держав;
- визнання, що названі центри концентрації економічної влади активно формують необхідні економічні, політичні, правові умови для реалізації власних стратегій розвитку, власних мегаприватних інтересів. І для цього використовують можливості спеціально створених міжнародних недержавних фондів та навіть міждержавних організацій, використовують власні спеціальні служби та спеціальні служби держав своєї базової дислокації;
- активно використовують внутрішньодержавну суспільно-політичну ситуацію для встановлення державних режимів, що внаслідок особистої залежності посадових осіб забезпечують сприятливий адміністративний та господарсько-правовий режим процесу економічної експансії з боку ТНК, доступу до місцевих факторів виробництва на умовах, що надають можливість отримання ренти.

Слід зазначити, що в названому контексті може йтися не тільки про центри концентрації економічної влади, такі як ТНК та ТНБ або їх об'єднання. Мова звичайно має йти про іноземні держави, що консолідують та просувають інтереси власних ТНК на ринках зарубіжних країн, і головне — мова має йти про ТНК, фінансово-промислові групи (в економічному значенні цього поняття) вітчизняного походження, вітчизняного базування. Названі аспекти суспільно-економічної активності останніх притаманні їм ще більшою мірою, ніж іноземним.

Слід констатувати, що в Україні за часів Незалежності в економічній сфері склалася досить специфічна ситуація. Адже у процесі приватизації цілісних майнових комплексів великих державних підприємств національної економіки, що супроводжувалась *de facto* дискримінаційними умовами участі, зокрема, іноземних інвесторів — ТНК (Акселор Міттал один із винятків), в Україні сформувалося більш як

десять основних домінуючих економічних груп. Важливо підкреслити, що ці групи розподіляють між собою основний виробничий потенціал країни, значну частку її банківського капіталу та активів у сфері послуг, будівництва тощо. Серед таких груп слід указати на «СКМ» із головним акціонером Рінатом Ахметовим, «Eastone» — Віктора Пінчука, «Приват» — Ігоря Коломойського та Геннадія Боголюбова, «Group DF» — Дмитра Фірташа, «Укrapромінвест» — Петра Порошенка, «ИСД» — Сергія Тарути, «Фінанси та кредит» — Костянтина Жеваго. До цих груп слід додати ще низку дещо менших за масштабом концентрації — групу «ТАС» Сергія Тігіпка, групу DCH — Олександра Ярославського, «Донецьксталь» — Віктора Нусенкіса та декілька потужних галузевих груп, що спеціалізуються на аграрному виробництві і представлені основними інвесторами в особі Юрія Косюка, Андрія Веревського, Олега Бахматюка та Олексія Вадатурського.

Слід визнати, що всі учасники економічних відносин здійснюють вплив один на одного у процесі функціонування економічної системи. Абстрагуючись від його змістовних та силових характеристик, можна стверджувати, що перш за все такий вплив позначається на визначенні кінцевої конфігурації договірних умов через погодження щодо яких і здійснюються фактично усі фази функціонування економічної системи, включаючи виробництво, обмін, розподіл та споживання. У той же час вплив, який виявляє себе на рівні мікроекономічних відносин, що за своїм масштабом, економічною вагою не призводить до змін параметрів рівноваги усього ринку, залишається в системі координат обмеженої кількості контрагентів і цілком охоплюється договірно-правовим регулюванням, що міститься у Цивільному та Господарському кодексах України.

Разом з тим нарощування концентрації властивостей економічного впливу за рахунок різноманітних економіко-правових чинників на певному етапі призводить до трансформації економічного впливу не-владного, диспозитивного характеру в економічний вплив, що характеризується ознаками економічної влади у відносинах із своїми контрагентами та за своїм сукупним впливом — на функціонування економічної системи, як такої, на проходження в ній макроекономічних процесів тощо.

Носіями економічної влади можуть бути суб'єкти економічних відносин, що представляють різні сегменти економічної системи. Одні з них, як держава, є суб'єктами економічної влади, виходячи із суве-

ренної природи самої держави, інші — можуть набувати ознак такої влади або всупереч закону, або не порушуючи його формальних вимог. Так, наприклад, потужний і консолідований профспілковий рух може реально впливати на умови найму працівників суб'єктами господарювання в масштабі країни як безпосередньо, так і використовуючи власний вплив на державу через її законодавчі повноваження в межах демократичних процесів. Аналогічно може бути сформована ринкова влада споживачів, спрямована на відповідну мотивацію широкого кола суб'єктів господарювання — виробників товарів та послуг, щодо їх якості. Але звичайно, що концентрація капіталу з боку суб'єктів господарювання, що відбувається всупереч чинному законодавству про захист економічної конкуренції або без прямих порушень його вимог, є найбільш виразним типом набуття економічної влади з метою використання її для отримання макроекономічних переваг у взаєминах з контрагентами та органами публічної влади. Суб'єктами, що можуть бути носіями економічної влади, можна назвати також цілу категорію власників економічних активів, що є необхідними для використання у господарській діяльності. Ними, наприклад є власники природних ресурсів, фінансового капіталу, об'єктів інтелектуальної власності, втілених у інноваційні продукти, що мають високу суспільно-економічну затребуваність тощо. Властивостей економічної влади в економічній системі можуть набувати також і власники технічної інфраструктури (залізниць, морських портів, мостів, трубопроводів, сховищ специфічних товарів тощо).

Слід зазначити, що будь-яка суспільна влада набуває значення відносин політичного рівня та відповідно вимагає правової урегульованості. Адже реалізація суспільної влади — державної, політичної, економічної, інформаційної, духовної тощо фокусує навколо себе конфігурації суспільних інтересів особливої гостроти. Отже, правове регулювання відносин невідного економічного впливу, що реалізуються між суб'єктами господарювання на диспозитивних засадах, відбувається за одними правовими сценаріями (правовими режимами). Якщо в цьому самому сегменті господарсько-виробничих відносин виникають центри приватної макроекономічної влади — парадигма їх правової регламентації має бути принципово іншою.

Як уявляється, економічна влада є самостійним базовим типом суспільної влади, що виникає та реалізується в межах економічної системи у відносинах між її суб'єктами, яким властивий особливий за

характером, змістом та інтенсивністю вольовий вплив на економічну поведінку інших суб'єктів, на порядок функціонування економічних інститутів з метою використання приналежних переваг для забезпечення власних інтересів.

Слід зазначити, що економічна влада, її властивості тісно «прив'язані» до функціональної природи суб'єктів — її носіїв, їх місця в самій економічній системі. Тому доцільно виокремлювати приватну та публічну економічні влади, а особливого значення набуває їх феноменологія саме на макроекономічному рівні реалізації.

У цьому сенсі *приватна економічна влада* є різновидом суспільної економічної влади, що реалізується в економічних системах, переважно ринкового типу між автономними суб'єктами в координатах відносин «попиту — споживання», в яких її носій за рахунок створення домінуючого положення використовує його для встановлення такої конфігурації ринкової рівноваги, яка дозволяє йому реалізувати власні інтереси, підпорядковуючи їм економічну поведінку та інтереси контрагентів.

Характерним виявом приватної економічної влади є, як уявляється, її макроекономічний рівень реалізації. Адже на цьому рівні максимального зачіпаються інтереси не тільки суб'єктів господарювання відповідних ринків, а й територіальних громад, споживачів, працівників, держави та Українського народу в цілому.

Приватну макроекономічну владу можна визначити як різновид суспільної економічної влади, що виявляє себе на макроекономічному рівні функціонування економічної системи ринкового типу і виникає шляхом консолідації економічних активів на основі механізму контролю-підпорядкування у визначеній організаційно-правовій формі, що дозволяє суттєво впливати на економічну поведінку контрагентів та інших типів суб'єктів економічної системи, а отже, на стан макроекономічної кон'юнктури ринку з метою реалізації власної стратегії розвитку.

Сфера реалізації приватної економічної влади являє собою умовно підсистему в національній економічній системі. З урахуванням різниці в «дислокації» відповідних суб'єктів у зазначеній системі владні відносини можна розподілити на групи типових сфер їх реалізації:

- між суб'єктами господарювання як такими;
- між суб'єктами господарювання та власниками активів, які залучаються до майнової основи господарювання, виробничого процесу;

- між суб'єктами господарювання та різними групами найманих працівників;

- між суб'єктами господарювання та споживачами товарів та послуг.

Одним із найважливіших та багатофункціональних полюсів використання економічної влади є звичайно публічна влада і власне *державна макроекономічна влада*. Її можна визначити, як різновид економічної влади, що виявляє себе на макроекономічному рівні функціонування економічної системи суспільства, в основі якої лежить реалізація державою власних суверенних прав щодо:

- встановлення нормативно-правового забезпечення економічних відносин;

- здійснення державного регулювання відносин у сфері господарювання;

- функціонування податкової системи та спрямування бюджетних витрат;

- порядку використання та розпорядження належними державі економічними активами;

- призначення приватизації та націоналізації цілісних майнових комплексів;

- встановлення відносин державно-приватного партнерства із суб'єктами приватної макроекономічної влади.

Державна економічна влада реалізується за допомогою використання методів переважно імперативного впливу на поведінку інших суб'єктів економічних відносин задля досягнення цілей власної економічної політики, забезпечення публічних інтересів в економічній сфері.

Наведені типи економічної влади мають значне інструментальне значення, адже ця типологія дає можливість скласти специфічну картину топографії економічної влади в масштабі національної економічної системи. Кінець-кінцем, саме розподіл умовно загальної економічної влади між основними типами суб'єктів економічної системи визначає її макроекономічну збалансованість. Роль держави має коригуюче значення в цій проблемі, в умовах економіки ринкового типу, навіть за надання їй надзвичайних регулятивних повноважень. І якщо в економічній системі створено дисбаланс на користь якогось одного типу економічної влади, то економічний розвиток країни відповідно буде спотвореним. У цьому сенсі сам механізм традиційних засобів державного макроекономічного регулювання, спрямований на підтримання зовнішньоторговельного, держбюджетного, курсових та

інших балансів, є фактором другого порядку в проблемі забезпечення гармонійного та перспективного економічного розвитку країни.

Отже, говорячи про топографію такого розподілу економічної влади, слід ураховувати не тільки визначені її типи, а й інші критерії сегментації національної економіки. Так, важливими сегментами розподілу сукупної економічної влади також мають стати такі сфери її реалізації:

- малого, середнього, великого та олігархічного бізнесу;
- національного та іноземного капіталу;
- державного та недержавного секторів національної економіки;
- природних монополій та конкурентних ринків.

У балансуванні економічної системи за критерієм розподілу влади в її межах беруть участь і такі різновиди, як:

- ресурсно-сировинна влада;
- паливно-енергетична влада;
- влада приватних фінансів;
- інфраструктурна влада тощо.

Отже, розподіл економічної влади можна визначити, як одну з найважливіших функцій держави в економічній сфері, що полягає в забезпеченні економічної багатоманітності, економічної конкурентності, економічного народовладдя та суверенітету держави, і яка реалізується засобами економічної політики з метою встановлення відповідного балансу між основними носіями публічної та приватної, сукупної та одноосібної економічної влади в усіх найважливіших сегментах національної економічної системи, наслідком чого має стати досягнення такої внутрішньосистемної топографії економічних влад, за якою вони взаємодіятимуть у режимі стримань і противаг.

Режим стримань і противаг між суб'єктами економічної влади, що може бути встановленим лише як наслідок створення відповідної моделі та механізму, по-перше, розподілу таких влад на окремі сегменти, шаблі тощо, по-друге — встановлення балансу між ними, що виключає руйнівне домінування будь-якої з них у масштабі системи. Слід нагадати, що сучасна світова система міжнародних відносин все ще розбудована на принципах суверенності держав. Утім, в умовах глобалізації та переможної ходи принципів ринкової організації економічного життя, забезпечити національний економічний суверенітет, що є запорукою реального державного суверенітету, є справою надзвичайно складною. Адже приватна власність на засоби виробництва в умовах

відкритості національних економік для руху інвестицій призводить до певної ерозії названі суспільно-економічні та політики-юридичні властивості. Таким чином, інструментом збереження національного економічного суверенітету в умовах вільного руху іноземних інвестицій та формування власних олігархічних груп холдингового типу є встановлення меж концентрації економічної влади для усіх типів її суб'єктів, а також режиму стримань та протигаг у взаємодії між ними. Лише так можна забезпечити базову суспільно-правову властивість суверенної держави — економічне народовладдя. (На жаль, чинна Конституція України не містить названої категорії.)

Економічне народовладдя є необхідною складовою народного суверенітету, що виявляє себе через особливу за природою постійну, пряму або опосередковану участь українського народу, його територіальних громад та громадян особисто в національній економічній системі. Така участь полягає в практичній реалізації названими суб'єктами диверсифікованого комплексу належних економічних прав і яка за своїми предметними та вартісними показниками є визначальною для функціонування національної економіки як такої, достатньою для забезпечення суспільної ті індивідуальної економічної безпеки та розвитку. Економічне народовладдя забезпечується державою за рахунок проведення політики розподілу економічної влади та утримання необхідного балансу, а відтак — встановлення режиму економічної демократії в державі та суспільстві.

Таким чином, система розподілу суспільної влади, що безпосередньо стосується економічних відносин, внутрішньо повинна мати достатньо ієрархічну розбудову, відносно якої можна виділити такі рівні:

1. Розподіл між політичною, економічною ті інформаційною видами суспільної влади.
2. Розподіл економічної влади в межах самої економічної системи:
 - розподіл між публічною та приватною економічними владами;
 - розподіл між приватними макроекономічними владами;
 - розподіл між сукупними макроекономічними владами груп суб'єктів господарювання в міжсегментному вимірі національної економіки.

Забезпечення економічного народовладдя в цьому сенсі передбачає наявність у громадян України, Українського народу сукупного «контролюючого пакета» в усіх видах економічної влади. Починаючи від ринкової влади, що мають організовані споживачі товарів та послуг, ринкової влади власників природних ресурсів, ринкової влади, що

мають консолідовані у профспілкові організації працівники, ринкової влади інвестиційного потенціалу заощаджень громадян, ринкової влади сукупного володіння реальними активами, корпоративними правами щодо суб'єктів господарювання, а також від інших форм реалізації економічних прав.

Економічне народовладдя має отримати цілісний правовий механізм діагностування та прогнозування його стану та властивостей. У цьому сенсі мають бути розроблені відповідні правові механізми по кожному блоку економічних прав Українського народу, територіальних громад та особисто кожного громадянина України. Відповідно суспільно-політична діагностика має проводитись за спеціально розробленими правовими та економічними індикаторами по кожному з блоків економічних прав, з яких сукупно і складається характеристика національного економічного народовладдя.

Так, системно діагностика національного економічного народовладдя має складатись із замірів сукупної та сегментованої економічної влади, що належить Українському народові, за такими блоками реалізації його економічних прав.

Трудові права, через визначення оптимальних умов трудового найму, включаючи гарантований рівень заробітної плати та можливості удосконалення фахового рівня, через державне сприяння створенню незалежного всеукраїнського профспілкового руху з наданням необхідних гарантій безпеки його лідерам та активістам. Держава також має стимулювати створення нових вакансій з урахуванням проблеми репатріації українських трудових мігрантів.

Споживчі права, через перетворення організаційно розрізнених споживачів у консолідовану, ресурсно і науково-методично забезпечену впливову силу. Завданням держави є здійснення державної підтримки зі створення відповідних організацій, системи їх взаємодії в тому числі — інформаційної, а також правових форм взаємодії організацій споживачів із контрольними та правоохоронними органами держави.

Права на підприємницьку діяльність. Забезпечується державою через проведення відповідної політики щодо розвитку та державної підтримки малого та середнього підприємництва, а також проведення послідовної регуляторної політики. Важливим є також створення системи оптимальних критеріїв визначення сукупної економічної ваги малого та середнього підприємництва та правових засобів державного впливу на його розвиток. Окремого значення набуває питання реалі-

зації державної політики зростання внутрішнього ринку. Важливе місце мають отримати в системі правовідносин держави та сектору малого та середнього підприємництва гарантії неможливості конфіскаційного оподаткування.

Права власності на об'єкти, що складають майнову основу господарювання. Мова йде про створення ефективних правових форм використання відповідних об'єктів, в тому числі у власній або чужій господарській діяльності. Майнові права можуть використовуватись у різний спосіб за умови, що ними опосередковується включення відповідних об'єктів у господарську діяльність. Такими можуть бути створення приватного підприємства та забезпечення його відповідним майном, передача майна на правах оренди, інших договірних зобов'язань, накопичення банківських грошових депозитів, придбання цінних паперів, емітентом яких є держава, тощо.

Указані форми використання прав власності на майнові об'єкти громадян об'єднані тим, що вони можуть реалізовуватись громадянами індивідуально і потребують гарантій держави щодо мінімізації їх ризиковості. Такими гарантіями мають бути гарантії від конфіскаційної інфляції національної грошової одиниці, гарантії повернення банківських вкладів, гарантування зобов'язань держави як емітента облігацій та інших цінних паперів.

Права власності на майнові об'єкти, що використовуються для придбання корпоративних прав щодо суб'єктів господарювання — підприємств корпоративного типу, придбання інших майнових прав від інвестування в об'єкти господарської діяльності. Максимальна участь громадян України в економічних процесах названого роду прямо залежить від стану правового господарського порядку, від прозорості інвестиційних процесів та активної правоохоронної ролі держави. Слід зазначити, що за експертними оцінками громадяни України сукупно тримають поза банківськими установами від 20 до 40 млрд дол. США. Тільки від прозорості, гарантованості та послідовності державної політики залежить включення цих коштів у національну економіку, введення їх з-під «домашніх офшорів».

Права власності Українського народу на природні ресурси, що через створення досконалого правового механізму їх реалізації, перш за все — використання в господарській діяльності, мають зробити Український народ прямим отримувачем природної ренти. Важливо зазначити, що сукупні розміри ставок ресурсних платежів повинні

враховувати також і вартість заходів щодо відновлення стану довкілля, а також вартість інноваційних розробок, що у майбутньому створять альтернативи ресурсам, що є вичерпаними. Логіка конституційно-правової фіксації права власності Українського народу, на відміну від існуючого порядку господарського використання природних ресурсів на користь окремих приватних осіб, полягає в тому, що коло бенефіціарів мають становити всі громадяни України, котрим приналежна частка горної ренти має зараховуватись на спеціальні рахунки із спеціальним режимом використання.

Права промислової власності у процесі створення та використання відповідних об'єктів мають стати основою широкої участі громадян України у створенні інноваційних продуктів та отриманні доходів від їх інвестування в господарську діяльність. Державна підтримка науково-технічної, інноваційної діяльності громадян України має стати потужним фактором створення нової економіки України — інноваційного нішового машинобудування, біотехнологій та виробництва нових матеріалів, продуктів харчування тощо.

Таким чином, постійний моніторинг параметрів участі громадян України шляхом реалізації кожної з наведених груп економічних прав та сукупної участі зокрема, порівняно з питомою вагою місця в національній економіці великого бізнесу, іноземного капіталу тощо, у тому числі і в секторальному аспекті, має надавати державі та суспільству відповіді щодо реальності економічного народовладдя та тенденцій у розподілі макроекономічної влади між народним, олігархічним, іноземним та кримінальним капіталізмом.

Принципового значення набуває питання правової організаційної інституціалізації владного компонента народної участі в усіх проявах економічної влади в суспільстві. Слід зазначити, що така участь у структурі публічної економічної влади ґрунтується на положеннях ст. 5 Конституції України, згідно з якою носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та місцевого самоврядування. У той же час участь суспільства та громадян особисто в національній економічній системі, особливо як співвласників виробничих фондів не отримала цілісного правового забезпечення.

Як уявляється, механізм економічного народовладдя потребує свого закріплення на конституційно-правовому та господарсько-правовому рівнях.

Задыхайло Д. Распределение экономической власти в механизме экономического народовластия в Украине

Статья посвящена институализации понятия «экономическая власть» и проблеме ее распределения в пределах национальной экономической системы. Рост макроэкономического влияния транснациональных компаний создает опасные дисбалансы в структуре экономической власти и грозит разрушительной эрозией государственному суверенитету и экономическому народовластию. Поэтому политика государства в экономической сфере должна быть направлена на определение реального удельного веса в распределении экономической власти между ее основными субъектами, на поддержание баланса между ними в режиме сдержек и противовесов.

Ключевые слова: транснациональные корпорации, экономическая политика государства, экономическая власть, частная экономическая власть, государственная экономическая власть, распределение экономической власти, экономическое народовластие.

Zadykhaylo D. Distribution of economical power in mechanism of economical power of the people in Ukraine

The article pivoted to idea of economical power as a phenomenon and problem of distribution such power in interest of the people.

Keywords: transactional corporation, economical policy of the state, economical power, private and state economical power, distribution of economical power.